

Es Busqueret

Revista de divulgació ornitològica

Número 27
Hivern 2012

Un racó per descobrir
Mortitx a l'hivern

Viatge
Califòrnia

ACTUALITAT

V Jornades d'Ornitologia

La trencapinyons

Nikon D300, teleobjectiu Nikkor 500 mm f/4 amb el teleconvertidor 1,4x. 1/1000 s, f/8, ISO 800.
Feta el 23 de juliol 2011 a les 20:35 h. Finca de Son Verí (Llucmajor)

Són les cinc de l’horabaixa d’un capvespre de juliol. Fa un sol que crema el cul a les llebres. Pas per un tros de camí per arribar a l’aguait on hi ha l’abeurada, la vegetació està ben cuïta per la sequera. Només els pins, mates i ullastres conserven el color verd; ja fa un parell de mesos que no plou dins la Marina de Llucmajor. Dins l’aguait la calor pitja de valent, abans que cap ocell s’apropi a refrescar-se ja tenc les primeres corredisses per les cames, les paparres ja se n’han adonat, ha arribat un animalot de pèl...

Poc a poc comencen a aparèixer. Els primers els gorrions, com sempre. Al cap d’una estona, una mica més enfora, veig passar una perdiu amb una partida de polls. Poc temps després un parell de tudons, una tórtora i una mèrlera enrevolten la bassa d’aigua. No estic preparat per a retratar ocells tan grossos. Amb silenci faig un canvi d’objectiu per poder enquadrar els nous visitants. Va passant l’horabaixa, tot és ben quiet dins la garriga. No fa ni un alé d’oratge. El sol va baixant i tot es va cobrint d’una llum preciosa, ara només me falta un bon model per retratar...

Amb això veig arribar la femella del trencapinyons (*Loxia curvirostra*). Era el primer cop que venia. Sense cap por va botar de branca en branca fins que va entrar dins l’aigua. No m’ho podia creure: una llum perfecta, l’ocell girat cap a jo i la càmera a punt. I on és avui en Murphy?.

Pocs minuts després el sol s’amagava darrere els pins. Un horabaixa d’aguait, una estona per gaudir del silenci i de la natura. De la calorada i de les paparres ja no me’n record.

Jaume Llinàs Mateu

(Palma, 1963). Ja fa molts d’anys que vaig començar amb la cuolla de retratar tot el que m’envoltava. Poc després del servei militar, cap a l’any 1983, vaig comprar la primera reflex, una Zenit 12xp, que a més de per fer fotos també servia per trencar ametlles! Poc a poc me vaig anar engrescant. Era un temps en què la fotografia anava a un altre ritme. Només un exemple: les marques comercials treien al mercat una càmera de gama alta cada deu anys.

Així i tot estic molt content d’haver pogut viure de ben a prop tota l’evolució tecnològica de la fotografia, de la càmera mecànica a la sofisticació de les càmeres digitals actuals. La natura sempre ha estat un referent dins la meua vida i, juntament amb la fotografia, me fan gaudir de les estones d’esbarjo que tenc fora de l’apotecaria on treball. M’identific especialment amb un pensament de Julio Cortázar: “Entre les moltes maneres de combatre el no-res, una de les millors és fer fotografies”.

Sumari

2	A través de l’objectiu La trencapinyons per <i>Jaume Llinàs</i> coordina <i>Biel Perelló</i>	20	Un racó per descobrir Mortitx a l’hivern per <i>Maties Rebassa</i>
4	Editorial	22	Més que aucells Restes d’arribada per <i>Cati Artigues</i>
5	I aquí què hi veus? El pinsà per <i>Pere J. Garcias</i>	23	Identificació Els reietons per <i>Xavier Llabrés</i>
6	Naturalisme Març, un bon moment per a les aus marines per <i>Maties Rebassa</i>	24	L’observació enigmàtica
10	Actualitat V Jornades d’Ornitologia de les Illes Balears per <i>Cati Artigues</i>	25	Quadern de camp per <i>Steve Nicoll</i>
14	Es Busqueret se’n va de viatge Califòrnia per <i>Steve Nicoll</i>		

Es Busqueret

Revista de divulgació ornitològica de les Illes Balears
Número 27 - Hivern 2012 - Publicació gratuïta.
www.esbusqueret.com - info@esbusqueret.com

Fotografia de portada:
Tord burell, *Turdus pilaris*.
Autor: Pere J. Garcias.

Edita

 GOB - Grup Balear d’Ornitologia i Defensa de la Naturalesa
Manuel Sanchís Guarner, 10 - 07004 Palma
www.gobmallorca.com - info@gobmallorca.com

Editor

Rafel Mas

Comitè editorial

Cati Artigues, Cristina Fiol, Xisco Lladó, Lupe Suárez, Manuel Suárez.

Revisió lingüística

Magdalena Prohens

Disseny i maquetació

Toni Muñoz

Han col·laborat a aquest número:

Eduard Amengual, Gemma Carrasco, Pere J. Garcias, Xavier Llabrés, Jaume Llinàs, Pascual López, Oliver Martínez, Xavier Méndez, Steve Nicoll, Lluís Parpal, Biel Perelló, Maties Rebassa, Antonina Siquier, AFONIB.

DL: PM-1937-2004 **ISSN:** 1889-4275
Prohibida la reproducció no autoritzada, total o parcial, amb finalitat comercial.

Amb l'excusa de la crisi han desembarcat en tot l'estat espanyol un caramull de retallades de drets socials que es varen aconseguir després de molts d'anys d'esforços per part de la societat. Tot això s'ha afegit a un augment d'impostos, retallades de sous, augment de la durada de les jornades laborals, augment de l'atur... hem perdut molt... i el que perdrem!

S'ha parlat molt de la necessitat de reactivar l'economia, i l'única manera que de moment ha trobat el Govern Balear ha estat retornant a les activitats econòmiques que ens han abocat a aquesta crisi: la reactivació de la construcció, grans macro-projectes, camps de golf, macro-hotels, urbanitzacions...

Una solució que han vist els nostres governants, i per donar "seguretat jurídica" als grans especuladors, ha estat la de proposar reduir i, si poden i no els cau la cara de vergonya, eliminar totes les traves burocràtiques

i de normativa ambiental que existeixen per avaluar les repercussions ambientals que valoren els projectes.

La ja massa palpada espassa de Damocles penja sobre la normativa ambiental que protegeix o desclassifica algunes zones naturals de les Illes. Pot ocórrer que es tornin enrere les proteccions d'alguns espais naturals; algunes zones desclassificades pel Pla Territorial poden acabar urbanitzades; alguns projectes esbojarrats i descomunals com parcs temàtics poden autoritzar-se; es reactiven projectes de carreteres i autopistes; es revisa i atura un pla hidrològic racional, que estava a punt d'aprovar-se... un panorama que es podria titllar d'apocalíptic a ulls dels conservacionistes.

La gestió dels actuals espais naturals pot veure's compromesa per les retallades de pressuposts de l'administració. En una època en què es cerca la manera de prioritzar en la despesa, el medi ambient és un dels

grans perjudicats. I ja se sap, la minva en pressupost donarà lloc a menys vigilància, menys projectes de manteniment i restauració, menys estudis per conèixer els valors naturals i una progressiva degradació dels espais. I és que sembla que hagi de venir "Europa" repartint clotellades i multes per recordar-nos que la vertadera riquesa que tenim no són les zones capolades per hotels, ni les infraestructures, ni els palaus de congressos... la vertadera font de riquesa que tenim és el medi ambient i el paisatge que encara ens queda.

Si aquesta crisi no ha servit per "fer-nos fer els ous enterra" i recaptar, potser haurem de dir que "l'home és l'únic animal que travela dues vegades amb el mateix totxo". •

Maristany, una de les zones humides sobre les quals planen amenaces urbanístiques

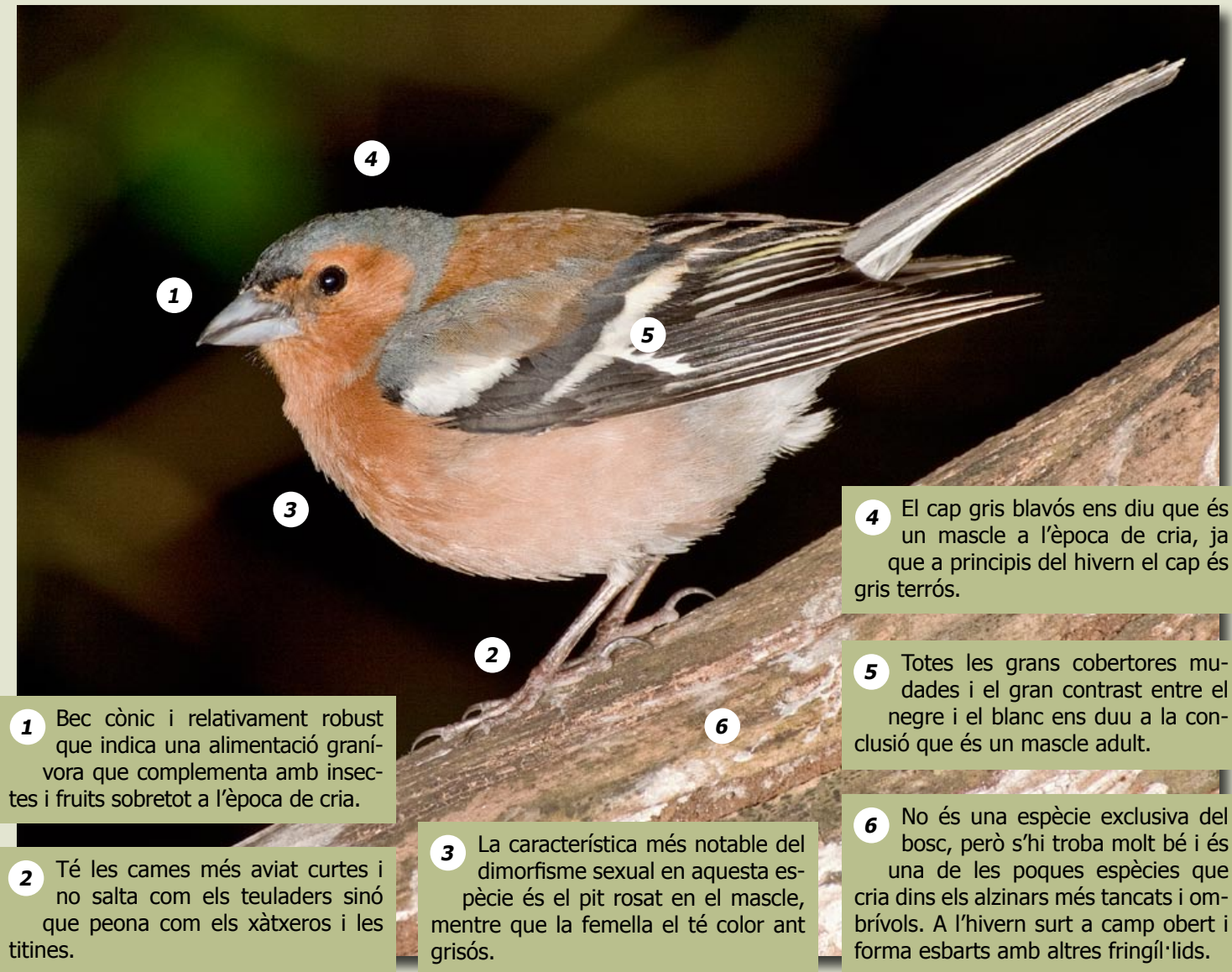

TONI MUÑOZ

I aquí, què hi veus?

Què ens diuen els detalls de la imatge sobre aquest aucell?

Per **Pere J. Garcias**

1 Bec cònic i relativament robust que indica una alimentació granívora que complementa amb insectes i fruits sobretot a l'època de cria.

2 Té les cames més aviat curtes i no salta com els teuladers sinó que peona com els xàtxeros i les titines.

3 La característica més notable del dimorfisme sexual en aquesta espècie és el pit rosat en el mascle, mentre que la femella el té color ant grisós.

4 El cap gris blavós ens diu que és un mascle a l'època de cria, ja que a principis del hivern el cap és gris terrós.

5 Totes les grans cobertores mudades i el gran contrast entre el negre i el blanc ens duu a la conclusió que és un mascle adult.

6 No és una espècie exclusiva del bosc, però s'hi troba molt bé i és una de les poques espècies que cria dins els alzinars més tancats i ombrívols. A l'hivern surt a camp obert i forma esbarts amb altres fringíl·lids.

El pinsà, *Fringilla coelebs*

Avui analitzarem el nom d'un aucellet molt lligat al hivern. No és que el duguin les fredorades, ja que cria entre nosaltres, però és en aquesta estació de l'any quan la població balear se veu incrementada considerablement per aus nòrdiques que poden venir de llocs tant llunyans com Rússia. Anem per feina. El nom genèric *Fringilla* ja l'empraven els llatins per referir-se a la mateixa espècie (realment era per a un grups d'espècies semblants ja que no solien afinar tant els clàssics). Per extensió ha donat nom a tota una família, els **fringillidae**, d'aus bàsicament granívores, bec més o manco gruixat, dimorfisme sexual accentuat i distribució holàrtica (boreal).

El nom específic *coelebs* ve del llatí **fadrí** (cèlibe) i es pensa que Linneu l'anomenà així per la separació dels sexes durant l'hivern. Aquest fet és molt més evident a la Suècia natal del científic, on els mascles dels pinsans no migren cap al sud mentre que sí ho fan els joves i les femelles, i per això s'observen sols grups de mascles "fadrins".

El nom vulgar d'aquesta espècie en molts d'idiomes és una derivació de l'onomatopeia del seu reclam que podríem transcriure com a "pinc". D'aquí el nom de *pinsà* en català, *pinzón*, en castellà, *pinson* en francès i *finch* (escrit en les diferents variant fonètiques) en moltes llengües anglosaxones seria una traducció del

llatí vulgar *pincio* del mateix origen.

Repassem un poc; *tentilhao* en portuguès (encara que un poc diferent als altres té clares reminiscències onomatopèiques), *chaffinch* en anglès (*chaff* palla i per extensió gra), *buchfink* en alemany (aquí hi ha diverses versions; *buch* llibre i *buche* faig), *vink* en neerlandès, *bofing* en suec, *bokfink* en noruec, *bokfinka* en islandès (tots els escandinaus amb el prefix *bok*, o semblant, llibre), *zieba* en polonès, *cintea* en romanès, *penkava* en txec i *cinke* en búlgar. L'únic idioma que ha conservat el nom llatí quasi sense modificació fins avui ha estat, és clar, l'italià *fringello*. •

Març, un bon mes per a les aus marines

Per **Maties Rebassa**

El mes de març és a les nostres contrades un mes de canvis notoris en l'avifauna que podem contemplar. Per una part, les aus sedentàries canvien radicalment la seva estratègia vital, deixant de banda la seva actitud hivernal poc aparent i sovint silenciosa per començar les seves vistoses i sonores parades nupcials i altres activitats reproductives. I per l'altra, ens abandonen les espècies purament hivernals i van essent poc a poc substituïdes per les espècies estivals.

Això és el que passa a les nostres terres, però no és ben bé així a la mar. El medi marí presenta unes particularitats que el fan diferent al terrestre, i les aus que hi viuen tenen un comportament en certa manera diferent al de les aus terrestres. Per exemple, algunes de les aus estivals reproductores més significatives de la mar balear, com ara el virot petit (*Puffinus*

mauretanicus), fa ja mesos que són presents a les nostres costes, i altres com el corbmari (*Phalacrocorax aristotelis*) poden ja haver acabat de surar els seus polls.

En tot cas, el que sí es compleix és el fet que el mes de març, com passa en el medi terrestre, és un dels mesos amb una major diversitat i riquesa d'espècies observables a la mar. I per tant, des d'aquí vos volem animar a dedicar a les aus marines part del temps que dediqueu a observar i estudiar les aus mallorquines/balears.

Per desgràcia, són encara pocs els ornitòlegs i entusiastes de les aus que, a les nostres Illes, passen llargues hores a la costa o damunt una barca a la recerca d'aus marines, i això fa que encara falti molt per conèixer sobre aquestes espectaculars aus. Certament, es pot esgrimir que la mar balear és un "desert" pel que fa a

densitat i diversitat d'aus marines (sobre tot si es compara amb altres costes més riques, com la catalana o la gallega, per exemple), però això fa que precisament cada observació sigui interessant per ella mateixa, i que valgui molt la pena dedicar els nostres esforços a aconseguir aquestes valuoses observacions.

Per veure aus marines en pas, els caps són uns excel·lents miradors. A Mallorca, llocs com ara el Cap de Formentor, el far de Capdepera, el Cap de ses Salines, Cap Blanc, Cap Enderrocat, Cap de Cala Figuera, i altres semblants a aquests, han estat provats amb èxit per a fer recomptes de virots petits i grans, gavines, mascarells, etc. Això sí, es necessita paciència, molta paciència, per aconseguir veure bons nombres d'aus. No valen les visites de 5 minuts, sovint és necessari passar un parell d'hores escodrinyant la

mar, amb prismàtics o telescopi, per obtenir bons resultats. El mes de març la mar balear es va omplint paulatinament de virots grans, *Calonectris diomedea* (ja hem dit que els virots petits fa mesos que hi són), que poden formar ja dins aquest mes esbarts considerables. La seva observació pot convertir-se en un autèntic plaer per a la vista. Març és també un molt bon mes (per ventura el millor de tots) per a observar algun paràsit gros (*Stercorarius skua*), au robusta i cleptoparàsit a la qual totes les altres aus marines li tenen por. Fins i tot els enormes i espectaculars mascarells (*Sula bassana*) poden ser atacats pels agressius paràsits!

Igualment efectiva pot ser una sortida en barca per a fer censos, encara que la logística d'aquest tipus de recomptes és molt més complicada i no es troba a l'abast de tothom. Això sí, ens pot perme-

Virot, *Calonectris diomedea*

MATIES REBASSA

tre, amb una mica de sort, observar dues aus que dins el mes de març comencen a abandonar la mar Mediterrània i que rarament es deixen veure des de la costa: el simpàtic cadafet (*Fratercula arctica*) i la gavinet de tres dits (*Rissa tridactyla*).

Dins el mes de març també poden ser molt productives les visites a les esculleres, ports i cales abrigades just després de forts temporals de vent, ja que en aquests llocs arrecerats s’hi poden refugiar temporalment moltes aus costaneres (gavines, llambrítges, corbmarins, etc.). La gavina de cap negre (*Larus melanocephalus*) pot ser una de les més celebrades, sovint acompanyada per gavines d’hivern o ploradores (*Larus ridibundus*), llambrítges de bec llarg (*Sterna sandvicensis*) i per les primeres gavines roges (*Larus audouinii*) recentment retornades de les costes africanes.

Com podeu veure, són moltes les sorpreses que ens pot deparar la mar a acabaments d’hivern i començaments de primavera, així que no vos oblideu, a l’hora de planificar les vostres sortides “de camp”, de deixar alguns dies per a les sortides “de mar”, bé sigui trepitjant terra ferma (a caps, ports, cales abrigades...) o des d’embarcació. Amb una mica de paciència i una altra mica de perseverància, vos auguram moments ben satisfactoris, d’aquells que es recorden durant molt, molt de temps. •

Mascarell, *Morus bassanus*

LLUÍS PARPAL

Gavina cendrosa, *Larus canus*

MATIES REBASSA

Llambritja de bec llarg
Sterna sandvicensis

TONI MUÑOZ

TONI MUÑOZ

V Jornades d'Ornitologia de les Illes Balears

Palma, 11, 12 i 13 de novembre de 2011

Per Cati Artigues

El centre de Cultura de Sa Nostra a Palma va acollir el passat mes de novembre les V Jornades Ornitològiques de les Illes Balears. Científics, investigadors i ornitòlegs dels Països Catalans tinguérem l'oportunitat de mostrar, compartir i conèixer els mètodes d'estudi i les tecnologies que actualment s'empren en les diferents investigacions ornitològiques, especialment les que s'apliquen en el coneixement de les poblacions d'aus i de les seves migracions.

Participaren en la inauguració de les jornades Antoni Sorà, director de l'Obra Social de "Sa Nostra", Rosa Llobera, regidora de Sanitat i Consum de l'Ajuntament de Palma, i Joaquim Valdivielso, vicepresident del GOB-Mallorca.

Al llarg del divendres capvespre i el dissabte varen tenir lloc les ponències i taules rodones, que congregaren a més

de 50 assistents. El diumenge s'organitzà una sortida de camp a la Serra de Tramuntana.

Pascual López, investigador postdoctoral de la Universitat d'Alacant i membre del Grup de Zoologia de Vertebrats del CI-BIO ens va parlar del seguiment d'aus per telemetria via satèl·lit, i com aquesta metodologia ha revolucionat la forma d'estudiar el comportament de les aus. Ens va oferir un resum dels resultats obtinguts durant els més de 10 anys de seguiment de diferents rapinyaires que ha permès verificar rutes migratòries, localització d'àrees d'hivernada o de dispersió juvenil, i de la importància que l'obtenció d'aquestes dades tenen a l'hora d'identificar necessitats en la conservació de poblacions, hàbitats i espècies.

Giacomo Tavecchia, científic titular de l'Imedeia, presentà una de les dues po-

nències sobre metodologia estadística. En aquest cas ens plantejà com en els estudis de camp hi ha altres possibilitats matemàtiques per validar les hipòtesis i establir si són estadísticament significatives, a més de l'habitual 0,05%.

Gabriel Gargallo, de l'Institut Català d'Ornitologia ens parlà del projecte "Piccole Isole" a la Mediterrània Occidental i de la propera aparició de la monografia "La migració de primavera a la Mediterrània occidental i al NO d'Àfrica", que ens oferirà els resultats de 16 anys d'estudi i les principals troballes d'una xarxa d'estacions d'anellament distribuïdes per Espanya i el Marroc, on són analitzades un total de 30 espècies.

Alejandro Martínez-Abraín Investigador postdoctoral Parga-Pondal de l'Universitat de la Coruña (Grup d'ecologia de poblacions de l'IMEDEA) ens parlà de l'ús

d'informació prèvia en inferència estadística. Els assistents pogueren conèixer la importància de disposar d'informació prèvia sobre el sistema d'estudi per poder abordar el contrast d'hipòtesis i l'estima de paràmetres adequats. La sessió comptà amb una part pràctica amb una demostració de l'ús de software per al càlcul de la mida de mostra.

Una interessant exposició de Jacob González-Solís, professor agregat de la Universitat de Barcelona, ens explicà com l'anàlisi dels isòtops estables continguts en les plomes ens aporta informació sobre la localització geogràfica de les àrees utilitzades per les aus durant la muda. Aquesta metodologia està aportant informació molt interessant sobre les àrees oceàniques utilitzades per algunes espècies marines encara bastant desconegudes.

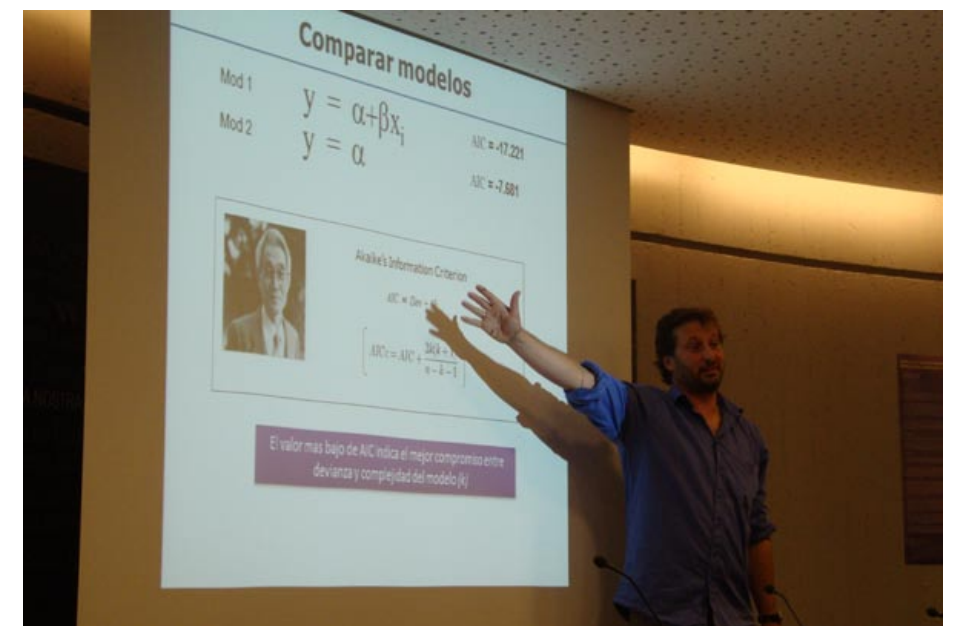
El nostre company Miquel Mc. Minn (SKUA) ens parlà en nom de Rhiannon Meier de l'Ocean Biogeochemistry and Ecosystems Research Group School of Ocean and Earth Science National Oceanography Centre de Southamotonen, que finalment no va poder viatjar a Mallorca. McMinn ens explicà la vida secreta del virot petit (*Puffinus mauritanicus*), on va i que fa quan és al mig del mar, gràcies a les dades obtingudes mitjançant l'aplicació de les noves tecnologies de seguiment.

Pere Garcias, biòleg, fotògraf i productor de sèries de natura, va fer una ponència molt divertida en què ens mostrà les dificultats que suposa la realització de documentals de natura.

En les interessants i molt participatives taules rodones s'analitzaren dos temes a debat entre el col·lectiu ornitològic. Per una part, el codi ètic en l'estudi de les aus, on Maribel Jiménez, Josep Manchado i Fèlix de Pablo manifestaren les seves diferents opinions i enriqueixen un debat, moderat per Antoni Muñoz, que no va deixar indiferent a ningú. D'altra banda la discussió sobre el turisme ornitològic, i els riscos i oportunitats que ens ofereix, va ser moderada per Manolo Suárez, i va comptar amb la participació de Cristina Fiol, de l'Oficina de Turisme Ornitològic de la Gola, Maties Rebassa, director del Parc Natural de s'Albufera de Mallorca i Antoni Munar, consultor mediambiental i expert en turisme.

Les jornades comptaren amb altres activitats, com la reunió del grup d'anellament, la presentació de pòsters, l'exposició "El GOB i les Aus" i un divertit concurs d'identificació de cants dinamitzat per Xavier Llabrés.

A la sortida ornitològica al Paratge Natural de la Serra de Tramuntana i Patrimoni de la Humanitat, guiada per en Rafel Mas, poguérem gaudir de l'observació de

Giacomo Tavecchia intentant fer-nos entendre la fórmula del Dr. Akaike

Taula rodona sobre turisme ornitològic, amb la participació de Cristina Fiol, Maties Rebassa i Antoni Munar, moderada per Manuel Suárez

Moment de la xerrada de Miquel McMinn sobre el seguiment del virot petit

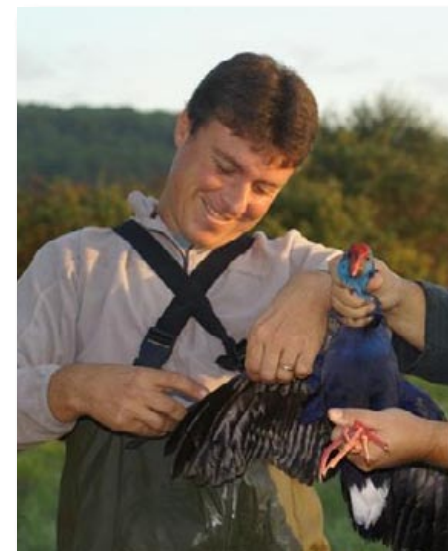
Antoni Sorà, Rosa Llobera, Xim Valdivielso i Manuel Suárez, durant el parlament inicial de les Jornades

Una de les imatges de la interessant xerrada de Pascual López, sobre seguiment via satèl·lit

voltors (*Aegypius monachus* i *Gyps fulvus*) i esparvers (*Aquila pennata*), i dels diferents passeriformes que freqüenten l'alzinar. Un agradable recorregut a peu per la finca de Son Amer i Binifaldó i un trajecte panoràmic per la Serra fins a l'embassament de Cúber permeteren al grup compartir converses i experiències durant tot el dia, però especialment retrobar-nos amb amics i amigues als quals feia temps que no veiem.

Des d'aquestes planes volem agrair a l'Ajuntament de Palma, a través de la seva regidoria de Salut i Consum, el seu suport econòmic per a l'organització de la trobada, i a l'Obra Social de "Sa Nostra" les facilitats per a l'ús del seu Centre de Cultura, però especialment agraïts esteim a totes aquelles persones, tant assistents com ponents, que d'una forma o altra contribuïren a l'èxit de participació d'aquestes V Jornades i al nivell assolit. Gràcies a tots i totes. •

Xavier Méndez, ornitòleg de la SOM

Penses que la forma de fer ornitologia a les Illes està canviant? Tens algun suggeriment per millorar la coordinació entre les diferents entitats que fem ornitologia a les Balears?

És evident que la forma de fer ornitologia

a les illes ha canviat. No fa molt, sortíem al camp a gaudir dels ocells, a intentar desxifrar molts dubtes que ens plantejaven sobre el seu comportament o la seva situació, però poques vegades seguíem una metodologia específica o érem estrictes amb les formes. Avui en dia, tot i seguir sortint al camp a fer de "bird-watchers", activitat per altra banda molt recomanada, són molts els estudis metodològics que es desenvolupen a les illes i que segueixen unes pautes per les quals ens regim tots els ornitòlegs participants i que ens aporten una informació molt més rigorosa i àmplia, i una visió a llarg termini. La possibilitat de participar en projectes amb finalitats concretes és molt gran, fet que fa que en moltes ocasions les nostres sortides al camp s'enfoquin cap algun estudi específic. La forma de tractar les dades i presentar resultats, també ha canviat molt, sobre tot amb l'arribada dels ordinadors i els diferents programes. Tot això ha fet que haguem canviat la nostra forma de sortir al camp i practicar la nostra afició pels ocells, intentant que el temps que li dediquem, contribueixi de la millor forma possible al coneixement

de les nostres aus i amb això, a la seva protecció i conservació. Poc a poc, aquesta nova forma de fer ornitologia a les Balears es va coordinant entre les diferents illes. Un bon exemple han estat les feines de camp de l'Atlas dels Ocells de Balears a l'hivern durant aquets darrers anys o el seguiment d'ocells comuns (SAC/SOC). Personalment crec que aquest seria el camí a seguir, intentant utilitzar a les diferents feines de camp una mateixa metodologia com ja es veu fent a molts de països europeus amb programes com les estacions d'esforç constant o el mateix seguiment d'ocells comuns. Per això, l'intercanvi d'informació entre les illes, la utilització de metodologies comunes o la posada en comú d'idees o projectes, ens poden ajudar a millorar aquesta coordinació. Perquè un projecte surti endavant i perduri en el temps, hi ha d'haver un coordinador a cada illa, fet que ha de desembocar amb una important relació i coordinació entre aquests. Això, podria ser una forma de millorar les feines a les diferents illes i els resultats de qualsevol projecte.

Óliver Martínez, ornitòleg del Gen-GOB Eivissa

Què t'han semblat les jornades? Que trobes que aporten a l'ornitologia de les Illes?

Per a mi la valoració de les jornades d'ornitologia organitzades a l'illa de Mallorca el passat mes de novembre és molt positiva. Entre altres coses destacaria l'alt nivell dels diferents ponents que hi participaren; tocant, a la vegada, una temàtica tant interessant com imprescindible per a l'estudi dels ocells com és la metodologia i l'estadística adaptada a l'ornitologia. Per una altra banda unes jornades d'aquest tipus ofereixen un espai de trobada en-

tre els ornitòlegs de les Illes Balears, fet que ajuda a enriquir el coneixement de la nostra avifauna, així com compartir experiències i estratègies de protecció i conservació del nostre patrimoni natural. Encara que una de les coses, en la meua opinió, importants i que més valor tenen és la trobada amb altres ornitòlegs i amics als quals feia temps que no veus. Un altre aspecte a tenir en compte és la possibilitat de descobrir aquesta ciència a nous ornitòlegs, especialment entre la gent jove, la qual és el futur de l'ornitologia balear. Bé i per acabar, felicitacions pels organitzadors i moltes gràcies per la vostra acollida. Ens veiem a les properes jornades!!

Pascual López. Investigador postdoctoral del programa "Juan de la Cierva", membre del Grup de Zoologia de Vertebrats de la Universitat d'Alacant.

Quin grau d'integració penses que existeix actualment al nostre àmbit entre l'ornitologia que fan els aficionats i la que fan els científics? Com penses que es podria facilitar la seva col·laboració?

La situació actual de la ciència en general i l'ornitologia en particular ha canviat moltíssim al llarg dels darrers anys. Cada vegada més hi ha més gent dedicada a l'estudi de la natura des d'àmbits molt diversos, ja sigui des d'una perspectiva professional o amateur. En ambdós casos, el nivell ha augmentat de forma notable en els últims temps. Malauradament, de vegades, tot i que professionals i aficionats compartim un mateix interès per conèixer més a fons l'entorn que ens envolta, sembla que la bretxa entre uns

i altres s'amplia, potser fruit d'una falta de comunicació entre els dos col·lectius. És per això que experiències com les de les passades Jornades d'Ornitologia Balear constitueixen un clar exemple que l'intercanvi de coneixements entre uns i altres no és només positiu sinó, m'atreviria a dir, indispensable en els temps que vivim. La complicació dels sistemes que estudiem fa més necessari que mai el repartiment de les feines, ja que individualment no podem arribar a tots els llocs, tant física com intel·lectualment. Per tant, la col·laboració entre diferents col·lectius comporta uns efectes positius pel fet de retroalimentar-se mútuament. Des del meu punt de vista tinc clar que la col·laboració entre aficionats i professionals del món de l'ornitologia té com a resultat un efecte ja no additiu, sinó multiplicador. El repte consisteix ara en traduir tot aquest coneixement en una millora del món que ens envolta.

Califòrnia

Text i fotos: **Steve Nicoll**

Durant el passat mes de gener varem recórrer una part de Califòrnia i Nevada (EEUU). El viatge va començar a San Francisco, una ciutat maca, amb aire europeu, construïda sobre una petita península que guarda l'entrada d'una enorme badia envoltada per unes muntanyes cobertes de boscos de sequoies impressionants, moltes zones verdes i maresmes plenes d'aus.

Basta conduir tan sols uns quilòmetres cap al nord o cap al sud per trobar-se amb muntanyes, parcs i paisatges d'una bellesa impressionant. A part de les aus, el lleons marins californians, *Zalophus californianus*, les amenaçades llúdrigues marines, *Enhydra lutris*, i els enormes elefants marins, *Mirounga angustirostris*, són de fàcil observació a la costa. Des del centre de San Francisco, un passeig per la vorera en direcció a l'emblemàtic pont del Golden Gate és suficient per gaudir d'una llista gens menyspreable d'espècies. Hi ha gavines... moltes gavines, i es poden diferenciar algunes espècies dins els diferents esbarts que se mostren aquí excessivament confiats cap a la gent: *Larus hermanni*, *Larus delawarensis*, *Larus californicus* i *Larus occidentalis* entre d'altres. Entre les mates reclama un altre aucell confiat, el *Zonotrichia leucophrys*, semblant al teulader comú, i pels jardins de les cases és fàcil observar el colibrí resident *Calypte anna*. Les maresmes de la badia de San Francisco allotgen quantitats enormes de limícules, molts dels quals en migració. També són nombrosos l'equivalent californià del nostre corbmarí, el *Phalacrocorax auritus* o "Double-crested Cormorant" en anglès. La traducció del nom seria "corbmarí de doble cresta". Sí, és veritat que als americans els agrada tenir la darrera paraula...

La zona de San Francisco té un clima hivernal molt similar al nostre i trobam espècies hivernants interessants a la badia de San Francisco, com per exemple una gran abundància de cabussoneres, *Aechmophorus occidentalis*, i algunes calàbries *Gavia immer*. Tal vegada l'hivern no sigui la millor època per visitar Califòrnia i observar aus, ja que una part important de les espècies més emblemàtiques, com la major part dels colibrís i altres petites aus insectívores, són migratòries i passen l'hivern al centre i sud d'Amèrica. Tot i així, durant la primavera i la tardor, la zona de San Francisco té fama de ser un corredor migratori molt important, sobretot pels rapinyaires. Això està motivat, en gran part, per la serralada que travessa Califòrnia de nord a sud deixant una estreta franja de terra entre les muntanyes i el Pacífic que actua com un embut. Califòrnia reb una bona quantitat d'espècies procedents del gran nord del continent americà de forma similar a la nostra conca mediterrània. No ens ha de sorprendre que molts d'ells estiguin representats per espècies de la família dels túrdids. Una de les espècies que observarem amb més freqüència fou

Ixoreus naevius, semblant al nostre tord però amb taques taronges.

Els parcs de Califòrnia estan molt ben organitzats i n'hi ha una gran varietat. Al nord de San Francisco, creuant el pont Golden Gate cap a Marin County, trobam el parc de Punta Reyes amb els seus penya-segats escarpats, i el Bahía de Tomales, badia creada per la falla de Sant Andrés on tinguérem la sort de poder observar un exemplar juvenil d'àguila calva, *Haliaeetus leucocephalus*, l'ocell nacional, i per suposat la guàtlera californiana *Callipepla californica*. En direcció sud pujant per la serra de Santa Cruz trobam el parc de Big Basin, un bosc de conte de fades on un queda envoltat de sequoies gegants *Sequoia sempervirens*, algunes de fins a dos mil anys de vida i 115 metres d'altura. Aquí es poden observar per exemple picots aglaners *Melanerpes formicivorus* i el jonc d'ulls obscurs *Junco hyemalis*. Els camins estan ben indicats i senyalitzats, i els "Park Rangers" sempre estan disposats a contar-te quins animals pots veure i on pots trobar-los.

Entre San Francisco i Los Angeles, la Highway 1 es manté aferrada a la costa passant pel Big Sur. Aquesta ruta és l'alternativa a l'avorrida autopista que uneix les dues ciutats en 5 hores. I tot i que per la Highway 1 necessites invertir unes 12 hores, vas passant per parcs i poblets costaners, i es pot observar aucells des de la carretera sense sortir del cotxe. Multitud de rapinyaires, sobretot aligots com *Buteo jamaicensis* i *Buteo lineatus*, habituals centinel·les dels postes de llum. Esparvers, *Accipiter striatus* cacen als marges de la carretera. El paisatge inspira: boscos, penya-segats, muntanyes... i platges inacabables de sorra blanca. Moltes ànneres marines "surferes", ànec negre americà *Melanitta perspicillata*. Observar-les com dominen les ones et fa reflexionar sobre com se va originar l'esport del surf. Aquesta costa i les seves platges són també les zones de cria del gran tauró blanc. Hi ha cartells arreu alertant del perill que suposa banyar-s'hi.

L'arribada a Los Angeles és un contrast. La ciutat es troba a una vall envoltada de muntanyes. Té poc per oferir a no ser que t'apassioni el caos circulatori, la contaminació o trobar-te amb quilòmetres i quilòmetres interminables de ciment. Tot canvia al sortir d'aquesta mega-urb cap a

Esbart de gavines

Sequoia sempervirens

Agelaius phoeniceus

Las Vegas travessant el desert de Moja-ve. Es aquí on te n'adones de la grandària dels Estats Units. L'únic ésser viu aparent és el corb, *Corvus corax*. El nostre destí fou el parc nacional de Death Valley (Vall de la mort) al nord-est de Las Vegas. Amb una extensió de 7800 km2, més gran que el País Basc, un es pot fer una idea de com són de grans alguns dels parcs nacionals d'aquest país. Death Valley es troba envoltat per dues enormes carenes muntanyoses, i això juntament al fet que part de la vall es troba a 86 metres per davall del nivell de la mar, fa que els núvols carregats d'aigua poques vegades aconseguixin superar la vall. El 1913 s'enregistrà aquí un record de temperatura: 56,7º, el més alt assolit fins al moment a l'hemisferi occidental. El paisatge és increïble i sols li falta una cosa per ser el paradís: els aucells. El silenci és sepulcral. Ni un sol "piu". Durant dos dies sencers explorant el desert sols aconseguírem veure fugaçment dues petites aus marrons de poca descripció que, o bé foren miratges o bé, terroles nord-americanes *Anthus rubescens*. Tracte apart mereixen els 50 *Passer domesticus* i els 100 *Sturnus vulgaris* presents al nostre allotjament en Furnace Creek (quatre edificis i una benzinera) situat al centre del parc, ben al mig del no res. Per a mi, el fet que Neil Armstrong al trepitjar la Lluna per primera vegada no observàs cap d'aquestes dues espècies posa seriosament en dubte que no fos tot un muntatge.

Una espècie aparentment present per tot el Mojave i Death Valley és el famós correccamins del nord *Geococcyx californianus*. De fet teníem tantes ganes de conèixer-lo que anàvem demanant, a la poca gent que ens anàvem trobant, pel millor lloc per observar-lo. "Estan per tot" era la resposta general. Malauradament no poguérem escoltar un sol "Mec! Mec!" durant la nostra estància, ni tampoc en cotxe fórem avançats per cap "llampec blau". Vaja decepció que ens enduguérem!!!. Al coiòt *Canis latrans* sí que l'observàrem, així com les nocturnes "rates cangur" *Dipodomys deserti*. A la pròxima visita contractarem l'ajuda d' ACME!

Califòrnia... val la pena, però s'ha d'anar amb molt de temps per omplir-te de tota la seva grandesa. •

Bad Water Basin, Death Valley

Ixoreus naevius

CALIFORNIA BIRDS

Callipepla californica

Calypte anna

Zonotrichia leucophrys

Mirounga angustirostris

Un racó per descobrir

Mortitx a l'hivern

Per **Maties Rebassa**

La Vall de Mortitx es troba situada al terme municipal d'Escorca. A les seves vinyes hi abunden els passeriformes i els seus cels són sobrevolats constantment per diversos rapinyaires, cosa que fa que s'hagi convertit en una de les zones més visitada de tota la Serra de Tramuntana pels ornitòlegs i amants de les aus.

Tot just entrant a la finca de Mortitx, dins un alzinar dens i fresc, podem ja gaudir de nombroses espècies. Aquest primer tram de l'itinerari és un dels millors per detectar, als mesos hivernals, els inquietants reietons cellablancs *Regulus ignicapilla*, ferrerics blaus *Cyanistes caeruleus*, rossinyols bords *Cettia cetti* o xalambrins *Prunella modularis*. Estan sempre acompanyats pels omnipresents rupits *Erithacus rubecula*, pinsans *Fringilla coelebs* i busquerets de capell *Sylvia atricapilla*, molt abundants. Amb una mica de sort ens pot sorprendre la ràpida fugida d'una cega *Scolopax rusticola*, o d'un durbec *Coccothraustes coccothraustes*.

Després d'un primer revolt a mà esquerra, la nostra vista es topa amb les primeres vinyes i un gran lledoner. Aquí (i de fet durant tot el nostre recorregut al costat de les vinyes) convé estar alerta ja que hi són freqüents els tords a primera hora del matí. A més dels tords comuns *Turdus philomelos*, no és estrany veure-hi grívies *T. viscivorus*, i més rarament tords burells *T. pilaris* o tords cellards *T. iliacus*.

Pinsà, *Fringilla coelebs*

Parar esment a les aus que entren i surten de les vinyes és una activitat molt entretinguda que pot deparar sorpreses, en forma de llunots *Carduelis spinus*, durbecs, pinsans mens *Fringilla montifringilla*, o qui sap què, ja que a la zona s'hi han detectat rareses com ara hortolans menut i negre *Emberiza pusilla* i *E. cia*, gralles de bec vermell *Pyrrhocorax pyrrhocorax* i d'altres.

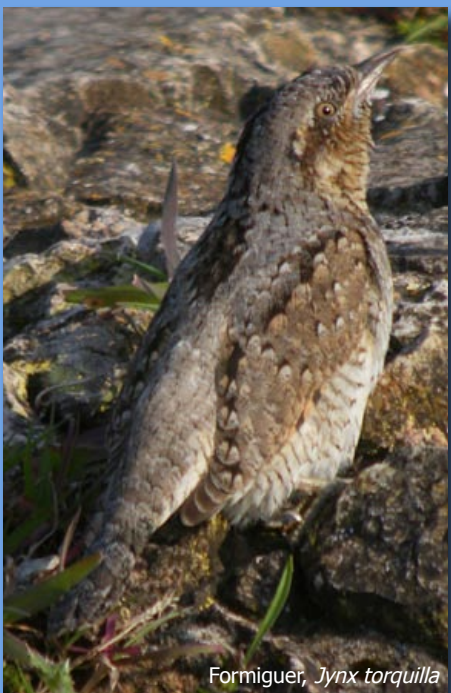
Més habituals són, als voltants de les vinyes, espècies com la titina sorda i de muntanya *Anthus pratensis* i *A. spinoletta*, el passaforadí *Troglodytes troglodytes*, el verderol *Carduelis chloris*, el gafarró *Serinus serinus*, la mèrlera *Turdus merula*, la coa-roja de barraca *Phoenicurus ochrurus* o el puput *Upupa epops*, per anomenar-ne algunes.

Arribat a aquest punt, el dia ja s'haurà estirat i els rapinyaires començaran les seves prospeccions a la recerca d'aliment. Convé idò aixecar la vista ja que a la zona hi són freqüents els voltors negres i lleonats *Aegypius monachus* i *Gyps fulvus*, i les àguiles calçades *Hieraetus pennatus*. També s'hi poden veure falcons *Falco peregrinus*, xoriguers *Falco tinnunculus*, i de tant en tant alguna milana *Milvus milvus*. Amb les aus rapinyaires podem veure també els juganers corbs *Corvus corax*.

Arribant a la finca pública el paisatge canvia per complet. Abandonam les vinyes privades i ens endinsam en un oliverar primer, i en costers plens de carritxeres després, passant pels embassaments de

Tord burell, *Turdus pilaris*

Formiguer, *Jynx torquilla*

Tord, *Turdus viscivorus*

Gafarró, *Serinus serinus*

Voltor, *Aegypius monachus*

la finca. Encara que el nombre d'espècies que anirem observant ja no augmentarà gaire respecte a les que haurem vist en el primer tram del recorregut, sí que n'hi ha unes quantes que serà més fàcil de-

tectar en aquest segon tram. La pàssera *Monticola solitarius* n'és una. Amb una mica de sort, també veurem el xalambrí de muntanya *Prunella collaris*, sobretot si decidim pujar als petits cims que hi ha per

la zona. El puig de ses Parades, aferrat al refugi de Llanor, és un bon lloc per provar sort, i a més resulta excel·lent per observar a curtes distàncies les evolucions de corbs i rapinyaires.

Si ens queda temps i caminera, podem arribar fins a les basses de Mortitx, ja ben a prop dels penyals marins, o si no podem anar fent el camí enrere cap al començament del nostre itinerari. Segur que en arribar al punt de partida i repassar la nostra llibreta de camp ens adonarem que el nombre d'espècies observades ha estat important, i ens entraran les ganes de repetir aviat. •

Més que aucells

Restes d'arribada

Per **Cati Artigues**

La mar acull una flora i fauna tan extraordinària com majoritàriament desconeguda. Qui no sent curiositat pel que veu amb unes simples ulleres de busseig al submergir-se a pocs metres de la superfície, i no diguem quan la possibilitat de dur oxigen dins unes botelles ens obri, encara més avall, les portes de tot un món per descobrir. Però no cal ser tan agosarat ni tan sols banyar-nos per conèixer part de la flora i fauna marina. Els temporals durant els mesos d'hivern també ens ofereixen l'oportunitat de conèixer noves espècies. Realitzant un tranquil passeig just després d'una tempesta, podem aprofitar el moment en què la mar treu i diposita sobre les roques i l'arena les anomenades restes d'arribada.

Tal vegada les restes més conegudes siguin les procedents de les praderies de posidònia (*Posidonia oceanica*) com fulles, fruits o les bolles que se formen a partir de les fibres de les arrels gràcies a l'acció del vent i les ones.

Atenció a la varietat d'algues verdes, brunes i vermelles. El *Codium bursa* és de color verd intens i de tacte vellutat. L'*Halimeda tuna* encarena discs calcificats. Entre les brunes és fàcil d'identificar la *Padina pavonica* per la seva forma de ventall.

Sovint la força de les ones aconsegueix també arrabassar del fons diferents tipus d'esponges, com l'*Spongia officinalis*.

Caldrà l'ajuda d'una guia per identificar la multitud de closques o copinyes buides de mol·luscs que trobarem a la costa. Orella de mar (*Haliotis lamellosa*), Peu de cabrit (*Arca noae*), Pada (*Cerithium sp.*), Pagellides (*Patella sp.*). Amb més atenció podem trobar petits escafòpodes en forma de tub (*Dentalium sp.*).

No deixeu d'investigar les fustes varades que amaguen sovint crustacis com la *Lepas anatifera*.

Algunes restes se converteixen en autèntiques sorpreses com la troballa d'un esquelet d'equinoderm. És rar trobar-los sencers per la seva fragilitat com aquest *Spatangus purpureus* desproveït aquí de les seves pues. Curiosos són també els

ous de rajada o de mussola, que trobarem ja buits després d'un llarg període d'incubació de fins a 10 mesos. Més coneguts són els endoesquelets de les sípies (*Sepia officinalis*).

Cal estar atents també a les restes d'aus marines embarrancades i comprovar l'existència d'anelles. No s'ha d'oblidar que tot i que estiguin mortes cal identificar l'espècie si és possible i comunicar-ho com una cita ornitològica normal.

La biodiversitat aquí, com veieu, se fa interminable i de cada espècie podríem contar-ne infinitat de coses. Segurament algunes d'elles mereixeran, en un futur pròxim, ser protagonistes úniques d'aquesta secció. Fins que arribi el moment, no oblideu que heu de respectar al màxim tota forma de vida, i que les col·leccions poden tenir interès als museus, però no a casa. •

Spatangus purpureus

Sepia officinalis

Spongia officinalis

Haliotis lamellosa

Arca noae

Cerithium sp.

Padina pavonica

Codium bursa

Halimeda tuna

Posidonia oceanica

Dentalium sp.

Lepas anatifera

Ou de mussola

Identificació

Per **Xavier Llabrés**

Dibuixos de **Gemma Carrasco**

A les Balears se poden observar dues espècies de reietons: el reietó cellablanc (*Regulus ignicapilla*) present tot l'any i el reietó o reietó d'hivern (*Regulus regulus*) que només el podem trobar hivernant.

Ambdós són els sílvids més petits d'Europa. Bàsicament els podem trobar a pinars o garrigues amb bona presència de zones arbrades. Solen moure's frenèticament per les parts altes dels arbres amb moviments curts i ràpids entre les branques, i vols curts a la recerca de petits insectes.

L'aspecte general és compacte amb tonalitats verdoses per les espatlles i pàl·lides a les parts inferiors. La diferència

més patent entre aquestes dues espècies és la llista supercilial o cella, present i de color blanc al reietó cellablanc (com el seu nom indica) i absent al reietó d'hivern. Altres característiques distintives que podem apreciar, si tenim l'oportunitat de fer una observació més acurada, són: brida i petita llista ocular negres i costat del coll groc-verdós al cellablanc, i que la llista lateral del pili negra, present a les dues espècies, està unida al front en el cas del reietó cellablanc i és pràcticament inexistent al reietó d'hivern.

El dimorfisme sexual hi és present a la llista central del pili (cresta) a ambdues espècies: els mascles mostren una petita cresta en estat d'excitació d'una tonalitat taronja intensa mentre que a les femelles és groga. En estat relaxat són pràcticament indistingibles.

Els reclams són molt fins i aguts la qual cosa dificulta la seva detecció. Amb pràctica i paciència els podem sentir i potser arribar a diferenciar-ne les dues espècies. El reietó cellablanc realitza notes més agudes, llargues i accentuades seguides de notes més accelerades. Del reietó d'hivern normalment no n'escoltarem cants nupcials, només veus de contacte molt semblants a les del cellablanc però amb estrofes més curtes i de tonalitat un poc més greu. •

Reietó d'hivern
Regulus regulus

Reietó cellablanc
Regulus ignicapilla

L'observació enigmàtica - Concurs

Amb el passat número de tardor vos plantejarem la identificació de la darrera de les espècies enigmàtiques de l'any 2011. Toca ara resoldre els enigmes i proclamar el guanyador del concurs.

A la foto del número d'hivern es veia un ocelló girat cap endarrere, col·locant-se el plomatge del dors en un dia de pluja. El blanc de les rectrius externes, juntament amb el ventre i pit grogós, i el marronós i grisenc de la part alta del pit ens adreçaven cap

a l'espècie misteriosa: la sol·lera boscana (*Emberiza cirius*).

A la foto de primavera s'intuïa un ambient aquàtic (marí o palustre) i es veia d'esquena un ocell rodonet i de coa molt curta (amb aspecte de limícola), amb parts ventrals blanques, dors marró escatat de forma característica i cames color taronja. Les característiques apuntaven clarament al girapedres (*Arenaria interpres*).

L'espècie d'estiu es mostrava en

moviment, espolsant-se l'aigua de pluja. Tot i aquesta dificultat, s'apreciava un ocell mitjancer en un entorn palustre, amb bec llarg, cames de color verdós i plomatge de color crema (més fosc a les parts superiors). Aquestes pistes ens apunten cap a un toret (*Ardeola ralloides*) juvenil, un dels nostres petits agrons.

Finalment l'espècie de tardor es mostrava mig capbussada dins l'aigua, i la pota palmada delatava que la cosa anava d'aneres. El color marró intens

Sol·lera boscana, *Emberiza cirius*

Girapedres, *Arenaria interpres*

Toret, *Ardeola ralloides*

Cullerot, *Anas clypeata*

de la zona ventral, juntament amb el blanc i negre de la zona de la coa i la pota de color taronja intens eren les pistes suficients per identificar el cullerot, *Anas clypeata*.

Al llarg d'aquests mesos heu estat molts els que ens heu fet arribar les vostres respostes, però només tres

persones han encertat totes les espècies enigmàtiques. Una vegada realitzat el sorteig, finalment la persona guanyadora ha estat **Carmen Bazán Hiraldo**. Enhorabona!

En qualsevol cas, moltíssimes gràcies a tots els participants. Confiam que aquesta petita prova vos hagi

agradat i ens hagi servit per aprendre encara que sigui una mica més sobre les nostres aus. •

Quadern de camp

Per **Steve Nicoll**

Ago 26 Observació d'un exemplar de fuel·le de collar *Eudromias morinellus* al Parc Natural de S'Albufera de Mallorca. Dia 30 s'observa un grup de 6 exemplars a l'aeroport de Palma. Les observacions d'aquesta raresa han estat regulars a Mallorca durant els darrers anys. Pere Vicens, José Luis Martínez.

Set 16 Rècord d'individus al recompte de flamencs *Phoenicopterus roseus* al Parc Natural de Ses Salines d'Eivissa on se comptabilitzen un total de 829 exemplars. Oliver Martínez (PNSS).

Set 24 Un any després de la darrera cita de coriol pectoral *Calidris melanotos* al Salobrar de Campos, Mallorca, s'observa un altre exemplar juvenil el mateix dia al mateix lloc. La nova cita coincideix al mateix temps amb diverses observacions a la Península. Aquesta raresa, migrant de llarga distància que cria en el nord-est d'Àsia i el nord d'Amèrica, és una de les rareses americanes que se cita amb més freqüència a Europa. José Luis Martínez, Steve Nicoll.

Oct 1 Dues observacions d'àguila marcenca *Circaetus gallicus* a Mallorca. La primera a prop de Sineu i la segona a l'aeroport de Palma. Les observacions d'aquesta espècie són cada vegada més freqüents. Pep Sunyer, Steve Nicoll. Dia 8 d'octubre.

Oct 8 Se coneixen les bones dades de cria del voltor negre *Aegypius monachus*. Aquest any han volat un mínim de 10 polls, batent el rècord anterior de 9 polls els anys 2008 i 2009. Jordi Muntaner, BVCF.

Oct 15 Es troba un exemplar de coriol de Baird *Calidris bairdii* al Prat de Sant Jordi, Mallorca, primera cita per Balears. Es tracta d'un exemplar juvenil que va quedar diversos dies per la zona. Aquesta espècie, raresa a Europa, cria des de l'est de Sibèria fins a l'oest de Groenlàndia per després passar l'hivern a Amèrica del Sud. Maties Rebassa i Lalo Ventoso.

Calidris bairdii

Esmerla, *Falco columbarius*

Oct 19 S'observa una cigonya negra *Ciconia nigra* al P.N. de S'Albufera de Mallorca volant direcció sud, possiblement en migració cap a Àfrica. Maties Rebassa.

Oct 27 Dia 27 d'octubre. S'observa un botxi meridional *Lanius meridionalis* a la Reserva Natural de S'Albufera (Mallorca). Maties Rebassa.

Oct 31 S'observa una titina grossa *Anthus richardi* a l'aeroport de Palma. José Luis Martínez.

Nov 14 Al P.N. de S'Albufera, Mallorca s'observa una titina gola-roja *Anthus cervinus*. Maties Rebassa. El mateix dia sobre la badia de Santa Ponsa, Calvià, Mallorca, s'observa un gran esbart de 43 grues *Grus grus* en migració. Mike Montier.

Nov 20 Diverses cites d'arpella pàl·lida *Circus cyaneus* a diferents llocs de Mallorca: 2 exemplars a S'Evangèlica, Andratx, i un exemplar al P.N. de S'Albufera el dia 27. Juanjo Bazán, Felipe Paniagua.

Nov 22 Se troba una esmerla *Falco columbarius* que no pot volar al Pla de Vilafranca, Mallorca. S'aconsegueix capturar l'individu i s'ingressa al (COFIB) on se comprova que ha estat tirotejada. Maties Rebassa, COFIB.

Nov 24 Una nova observació d'una gavina atlàntica *Larus argentatus* al port de Palma. Maties Rebassa.

Des 9 Es troba mort, a l'aeroport de Palma un exemplar adult de gall faver d'Allen, *Porphyrio alleni*, una espè-

cie pròpia de l'Àfrica subsahariana. José Luis Martínez.

Des 18 S'escolta i s'observa una gralla, *Corvus monedula*, a Santa Ponça, una espècie molt rara a Balears. David García, Maties Rebassa.

Des 31 El darrer dia de l'any, es veu un pàmosques *Muscicapa striata* a Son Rapinya, una data hivernal per una espècie estival. Manolo Suárez.

Resultats de la campanya d'anellament postnupcial al Parc Nacional de Cabrera

Durant la campanya es van anellar un total de 4.301 aus de 48 espècies diferents. Destaquen les observacions d'una titina grossa, *Anthus richardi*, un passarell carminat *Carpodacus erythrinus*, un estornell rosat *Sturnus roseus*, un ull de bou ibèric *Phylloscopus ibericus* i un hortolà groc *Emberiza citrinella*, totes elles rareses a les Illes Balears. Així mateix s'han registrat les següents recuperacions d'aus anellades: un busqueret de capell, *Sylvia atricapilla*, amb anella de França, una oronella, *Hirundo rustica*, amb anella d'Itàlia, un ropit *Erithacus rubecula* amb anella d'Eslovàquia i un altre amb anella de Bèlgica. D'altra banda un reietó *Regulus ignicapilla*, anellat com a jove a Cabrera a l'octubre del 2007, va ser controlat de nou pels anelladors l'1 de novembre. Quatre anys i mig és tot un repte per a un aucell amb un pes de tan sols 4,5 grams! Eduard Amengual, Xavi Llabrés, Juan Miguel Gonzalez, Raül Escandell.

Estornell rosat, *Sturnus roseus*

FALCÓ !!!

TONI MUÑOZ

**Per afrontar els moments de crisi,
millor fer-ho en grup!**

**Ara especialment,
necessitam la teva ajuda**

Fes-te del GOB

Visita www.gobmallorca.com i uneix-te a nosaltres

Quota anual d'associació 2012: menors de 18 anys: 21 €; de 18 a 23 anys: 39 €; majors de 23 anys: 69 €; familiar-1 (adult més nins): 80 €; familiar-2 (dos adults més nins): 137 €; entitat col·laboradora: 168 €.

